

Biblioteka

*„A ugledate li jednom svetlost svoga cilja,
Večnu Istinu, ona će vas voditi kao što
SVETIONIK vodi lađu ka tamnoj obali.“*

Krišnamurti

Urednik:
Aleksandar Dramićanin

Zaratustra

O PRIRODI DOBRA I ZLA

*Delo priredio i preveo, predgovor napisao i
pojmovnik zoroastrizma sastavio:*
Aleksandar Dramićanin

METAPHYSICA
Beograd,
2004.

© 2004. Sva prava izbora i prevoda zadržava
Metaphysica, Beograd.

Na naslovnoj strani:
Reljef sa friza palate u Susi
uglačane bojene cigle,
VI vek pre n. e. – Susa, Iran

PREDGOVOR

Prema grčkim istoričarima, sveti prorok Zaratu-stra, ili Zoroaster, kako su ga oni zvali, živeo je otprilike 6000 godina pre Hrista, a prema Pahlevi izvorima, oko 600 godina pre Hrista. Ovaj drugi datum izgleda verovatniji, jer je u saglasnosti i sa istraživanjima zapadnjačkih iranologa, kao što su Džekson i Hersfeld. Grčki istoričari su, izgleda, pobrkali religiju Mazdajasnija*, koja u Iranu postoji od početka civilizacije, hiljadama godina pre Hrista, sa Mazdajasnijom koju je revitalizovao i podmladio Zaratustra, neposredno posle dolaska na vlast Kira Silnog (558–528. pre n. e.)

Neki precizniji detalji o Zaratustrinom životu, njegovom rođenju i poreklu ne mogu se naći jer je gotovo kompletnu religijsku i kulturnu literaturu drev-

* *Mazdajasnija* u *Avesti* znači Bogoštovanje (*Mazda* – Bog, *Jasna* – štovanje), a *Mazdajasnij* znači Bogoštovalac.

nog Irana uništio Aleksandar Makedonski kada je spalio Carsku Biblioteku u Persepolistu, Takht-e-Džamšed, kako je zovu savremeni Persijanci. Veći deo spisa koji su sačuvani od tog razaranja, a što je zasluga Parčana i Sasanida, sistematski su uništavali arapski osvajači u VII veku n. e. Grčki i arapski divljaci, međutim, nisu uspeli da dopru do visokih planina na kojima su Zaratustrine poruke uklesane u stene, niti su mogli da iskorene usmenu tradiciju prenošenja znanja od usta–do–usta, iz pokolenja u pokolenje. Ono što danas znamo o Mazdaizmu i njegovom reformatoru, Zaratustri, veoma je malo i temelji se na ova dva neuništiva izvora. Ali i to malo što znamo dovoljno je da nas uveri da su drevni Iranci u Mazdaističkom učenju posedovali riznicu znanja iz Misticiзма, Filozofije, Etike i Morala, koja su i do danas ostala neuporediva i izvanredna po svojoj vrednosti.

Kult Mazdajasnija u Iranu bio je blizak rođak Vedskoj religiji Indije. Zapravo, najstariji Iranski spisi, poznati kao *Gate* (što znači – pesme) napisani su na jeziku *Avesta* koji je mnogo bliži Sanskritu *Rig Vede* nego što je Sanskrit *Rig Vede* blizak savremenom sanskritu.

Izraz Ahura Mazda se u *Avestama* najuobičajnije koristi za ime Boga, kao što je Alah kod Arapa, a Jehova kod Jevreja. Etimološko značenje ovog iz-

raza je sledeće: *Ahu* = živeći, život ili duh, dok koren "*ah*" označava "biti", a "*Raa*" znači "darovalac", "davalac". Otuda *Ahu* + *raa* znači Davalac života. Mazda se može transponovati u Sanskrit kao *Mahaadaa*. *Mahaa* znači – Veliki, dok "*daa*" znači – davalac, darovalac. Otuda, *Mazda* znači – Veliki Darovalac. Dalje, opet, Ahura Mazda ima značenje Darovalac Života, Veliki Darovalac, a takođe i – Veliki Stvaraoc.

Mazdajasna, onako kako ju je Zaratustra obnovio, poslužila je kao veliko nadahnuće jevrejskim, hrišćanskim i arapskim piscima.

Po predanju, Zaratustrino rodno mesto bilo je Rae, na severu Irana. Odatle je on putovao kroz različite delove Irana da bi se, konačno, naselio u gradu Balk (koji se danas nalazi u Avganistanu), propovedajući Mazdajasnu, pod zaštitom kralja Vištasp. Tamo je živeo isposničkim životom do dobi od sedamdeset i sedam godina, kada su turanske horde obesvetile Hram Vatre gde je Zaratustra vršio svoju božansku službu.

Pravoverni obožavaoci Zaratustre veruju da je ovaj sveti prorok vršio čuda, od rođenja pa do smrti, i da je po tome ravan svim ostalim prorocima; na ovako pogrešnom, detinjastom gledištu da je izvođenje čuda "*sine qua non*" religije – zasniva se ute-

meljenje prorokove vere. Ali, Zaratustra za sebe nikada nije rekao da je čudotvorac. Koje veće čudo je mogao uraditi od onog kojim je Čovečanstvo vodio ka Božanstvu.

Posle arapskog osvajanja Irana u VII veku n. e. iranska civilizacija i kultura bili su u celosti zbrisani, kao što se dogodilo i u Egiptu i Vizantiji. Međutim, Zaratustrino učenje je ponovo oživljeno nadahnutim radovima iranskih revivalističkih pesnika kao što su Rudaki, Daikiki, Firdusi, Rumi, Saadi, Hafiz, Nizami, Omar Hajam, Iški, Spenta i mnogi drugi čija podsticajna poezija nije ništa drugo nego lucidni komentari i ekspozicije *Svetih Gata*. Tako na primer, u svojim *Odama*, Hafiz neprestano ponavlja Peer-e-Moghaan, sa značenjem Prvosveštenik Maga. Ako bismo sabrali numeričke vrednosti persijske azbuke u izrazu Peer-e-Moghaanah, dobili bismo vrednost 1308 – upravo onu vrednost koja se dobija kad se saberu numeričke vrednosti persijske azbuke u izrazu Zaratuš, što je persijsko ime za Zaratustru.

Zaratustrina poruka čovečanstvu može se klasifikovati i razmatrati u sledećim kategorijama:

a) Misticismizam:

- (I) Verovanje u Ahura Mazdu;
- (II) Besmrtnost Duše, to jest, život posle smrti;
- (III) Vatra kao simbol Božanstva.

b) Filozofija:

- (I) Naglašenost Dobra i Zla;
- (II) Život kao večna borba između sila Dobra i Zla.

c) Etika i Moral:

Sveto trojstvo:

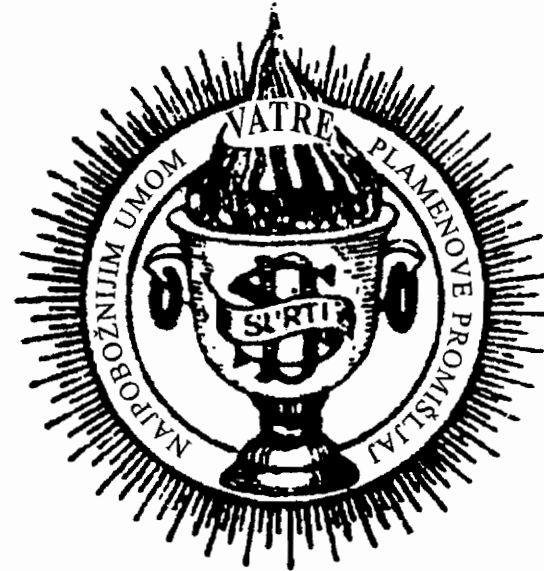
- HU'MATA (Ispravno Mišljenje);
- HU'UKATA (Ispravno Govorenje);
- HU'VARŠTA (Ispravno Postupanje).

Mazdajasma je dinamična, progresivna religija koja neprekidno evoluirala. U svom misaonom aspektu, ona se, od zore svoga stvaranja, nije okoštala tokom hiljada godina. Za razliku od učenih teologa i entuzijasta drugih religija, gde svaki za svoje spise kaže da "ono čega nema unutra, nema nigde", Mazdijan-ski proroci, poput Džamšida, Zaratustre, Firdusija i njihovih vrljih sledbenika, težili su samo tome da skromno i iskreno ostvare Istinu, Ljubav i Lepotu, koje su toliko prostrane i neomeđane da se ne mogu obuhvatiti propisanim međama ne samo jednog svetog spisa, nego ni svih svetih spisa uzetih zajedno.

Sveti Prorok Zaratustra darovao nam je najvredniji dragulj u vidu Svetog Trojstva: HU'MATE, HU'UKATE i HU'VARŠTE. Oni su test valjanosti i verodostojnosti bilo kog stava bilo da je u pitanju

pojedinae ili knjiga, ma koliko uèeni ili sveti oni bili. Ako je takav stav u saglasnosti sa ovim Trojstvom, prihvati ga celim srcem, ako nije, odbaci ga u potpunosti.

Urednik

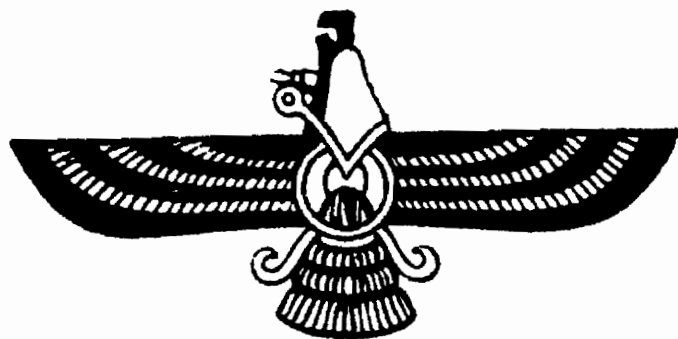

Ova figura predstavlja srebrnu Kadionicu u kojoj veèno gori sveta Vatra i koja je postavljena u svakom Hramu Vatre. Uloga održavatelja svete Vatre poverena je *Athravanu* (avestinsko ime za sveštenika koji nadgleda Vatru).

Izmeðu dva plamena, sjajnim slovima je ispisa-na živa *Zaratustrina poruka èoveèanstvu*:

NAJPOBOŽNIJIM UMOM
PROMIŠLJAJ PLAMENOVE
VATRE.

Ovim je istaknuta veza izmeðu dve vatre, naime – srodstvo plamenova Vatre u Kadionici i zraka Sunca, koje je, samo po sebi, najveća Vatrema kugla u svemiru.

Ovaj prikaz predstavlja Ašo Farohara (avestinsko ime za Svetog Duha), koji je tradicionalno slikan na frizovima drevnih iranskih građevina. Ašo Farohar simbolizuje Večnu Dušu ili Duh, čije postojanje je jedna od osnovnih premisa u verovanju Mazdajasnija.

O PRIRODI DOBRA I ZLA

AHURA MAZDA

1.

Ahura Mazda je Bog Života i Mudrosti, Svetlosti i Istine.

2.

Telo Ahura Mazde je Svetlost, a Njegov Duh je Istina.

3.

Moramo imati nepokolebljivu Veru u Moć i Dobrotu Ahura Mazde.

4.

Kad zalutaš u tamu, dopusti Ahura Mazdi da te uzme za ruku. To će za tebe biti bolje od svetlosti i sigurnije od poznatog puta.

5.

Svih počasti i sve slave dostojan je Ahura Mazda.

6.

Ahura Mazda zna šta je najbolje za Njegovu tvo-
revinu, čiji smo mi samo sićušni i neznatni delići.

7.

Dopusti da Ahura Mazda nadahne tvoje misli,
diktira tvoje reči i bude vodič tvojim delima.

8.

Ako čovek postupa u skladu sa večnim zakoni-
ma Ahura Mazde, ne treba da se plaši nijednog smrt-
nog bića, ma koliko veliko i moćno ono bilo.

9.

Ahura Mazda nije ohol iako se drži na odstoja-
nju i izdvojen u svojoj Veličanstvenoj suštini.

10.

Ahura Mazda je večno utočište slabima, potište-
nima i zabludelim.

11.

Sunce, Mesec i zvezde daju nam svoju svetlost, ali
ona samo odražava svetlost Ahura Mazde.

12.

Odana deca su puna zahvalnosti prema svojim
roditeljima. Sto puta veća treba da je zahvalnost čo-
večanstva prema Ahura Mazdi, jer On je Nebeski
Otac svih bića.

13.

Čoveku ne trebaju lestvice kojima će se popeti
do najviših nebesa niti mu trebaju putevi kojima će
obići svet sa ciljem da pronade Ahura Mazdu. Samo
čistotom uma i svetošću srca on će Ga pronaći u sebi.

14.

U blaženom društvu Ahura Mazde živi svaki dan
u godini, a ne samo onim danima kada se proslav-
ljaju praznici posvećeni Njemu.

15.

Milostiv Ti si, Ahura Mazda, čak i prema gre-
šniku koji se stavlja pod Tvoju milost.

16.

Ahura Mazda se gnuša skupocених жртava i poklona. On uvažava žrtvu u vidu skrušenog srca i poklone u vidu Ispravnog Mišljenja, Ispravnih Reči i Ispravnih Dela.

17.

Ni planine ni okeani ne mogu odvojiti čoveka od Ahura Mazde. Samo zle misli mogu udaljiti čoveka od Njega.

18.

Ahura Mazda šalje svog izabranog izaslanika u različitim periodima haosa i nereda da izvede Čovečanstvo na put Pobožnosti.

19.

Moli oprostaj od Ahura Mazde za sve svoje grešne Misli, Reči i Dela.

20.

Veruj u Boga i čini dobra dela.

21.

Ne zna se ko si, o Ahura Mazdo, ali vasceli svet Tobom je prožet.

VATRA

22.

Najpobožnijim umom promišljaj plamenove vatre.

23.

Vatra podučava mnogim znanjima svakog onog ko njen plamen posmatra radozvalim umom.

24.

Vatra se diže uvis i uznosi misli Mazdajasnija daleko iznad nečistoće i kala materijalne Zemlje.

25.

Vatra pročišćava sve što dotakne, a sama se nikad ne uprlja. Nikad ništa ne može onečistiti Vatru.

26.

Vatra je prikrivena u svakoj stvari. Lako je može izazvati ako krešeš kamen o kamen ili tareš štapom o štap.

27.

Vatra je karika između *konačnog* i *beskonačnog*; između *apstraktnog* i *materijalnog*; između *Tvorca* i *Tvorevine*.

28.

Telo je Zemlja, Život je Vatra. Vatra proizvodi Toplotu, što je osobenost živog tela, dok je hladnoća (to jest odsustvo toplote) sinonimno sa smrću.

29.

Kao što se različiti plamenovi Vatre, kad se približe jedni drugima, stope u jedan, tako se i sve pojedinačne duše, kad se približe jedna drugoj, stope zajedno da bi obrazovale jednu Sveopštu Dušu (*Geus Urvaan*).

30.

Svojim neprekidnim kretanjem plamenovi Vatre nas opominju da je Delatnost Život, nedelatnost Smrt.

31.

Promenom, koja je izvan moći spoznaje, gore stvari; tako vidljiva Vatra ispoljava večnu promenu koja obuhvata čitav svemir.

32.

Vatra sve stvari pretvori u pepeo, te tako ukazuje da u stvorenom svetu ništa nije trajno.

33.

Kao što se Vatra koja se potpali na dnu vatrišta uzdigne na vrh, tako i sve raznolikosti i raznovrsnosti na nižem planu postaju stopljene u Jedinstvo i Sveopštost na višem planu, to jest u Božanstvo.

34.

Kakva je žrtvena ponuda Vatri, takav je i njen odgovor. Prinošenje sandalovog drveta i insensa rasprostire miris svuda unaokolo, dok prinošenje smrdljive lešine ili zaklane životinje ispunjava atmosferu groznim smradom.

35.

Iz Vatre proizlazi Svetlost, a Svetlost je Ahura Mazda. Ona rasteruje mrak i tminu i obasjava nebeski svod.

36.

Vatra je potpuno ista u svim podnebljima i u svim vremenima.

37.

Vatra je nepristrasna. Ona spremno služi kako svecu, tako i grešniku, a naudi nekom od njih samo usled nepažljivog rukovanja.

38.

Sunce, koje je Vatrene kugla, sija podjednako i dobrima i rđavima, i lepima i ružnima, čistima i prljavima, čestitima i pokvarenima, a njegov svepročišćujući sjaj čisti svaku pokvarenost i smrad, svaku oskrnavljenu i zagađenu tvar.

39.

Vatra razlaže sve stvari, ali njeno ishodište je nepoznato.

40.

Civilizacija je otpočela sa otkrićem Vatre.

41.

Kad čovek pokatkad okrene svoje lice ka Suncu, gore na nebu, ili posmatra Vatru u kadionici, to je samo zato što vidi Tebe, Ahura Mazdo, i u Suncu i u Vatri.

42.

Ako najgori svetski zlotvori ikada prevladaju u svom đavolskom obličju, neće uspeti da iskorene ni jednu Reč ili Spis, jer će Bog to sprečiti tako što će poveriti Vatri da sačuva u životu sve svete spise Mazdajasnija; i ako treba razoriće planine, koje u svojim nedrima čuvaju Spise urezane u stene, pa će postati nedostupni, i ubiće svaku osobu koja je sposobna da prenosi Reč od usta do usta*; čak i onda sjaj svete, besmrtnne i neuništive Vatre nastaviće da zrači Poruku Mazdajasnija za večna vremena.

* Videti *PREDGOVOR*, str. 6 (nap. prev.).

SMRT I BESMRTNOST DUŠE

43.

Naš Sadašnji Život je uvod u Budući Život. To je kratkotrajno hodočašće koje vodi ka višem životu.

44.

Ne beži od Smrti, jer ne možeš umreti pre prorečenog vremena, ali znaj da te ništa ne može spasiti od smrti kad kucne prorečeni čas.

45.

Računaj svaki dan kao korak prema Smrti, i živi svaki dan kao da ti je poslednji, pripremajući se za Smrt. Tako ćeš dočekati kraj svog života na Zemlji sa blagošću i spokojstvom na licu i osmehom na usnama.

46.

Duša koja se plaši da se odupre Zlu, nije uspela da ispuni svoju Božansku misiju, već je protraćila život tokom svog gostovanja na ovom svetu.

47.

Ono što je neravno u Životu, biće ravno u Smrti.

48.

Vera daje smisao Životu.

49.

U svetu Smrti, samo zasluge se broje, samo vrlin ne pobeđuju. Skupoceni rituali i sjajne vatrene ponude ne vode u raj.

50.

Čovekovo duši samo dobra dela otvaraju Dveri raja.

51.

Na dan Uskrsnuća polagaćeš račune Ahura Mazda za svoje Misli, Reči i Dela u ovome svetu.

52.

Telesna Smrt ne znači i Smrt Duše, koja je Besmrtna. Tako je i sa Svetim Duhom.

53.

Fravašiji (Duhovi preminulih) željni su da znaju ko ih se od živih seća, ko ih doziva po imenu, i moli se za spokoj njihove duše.

54.

Fravašiji pomažu u tome da živi budu u stalnom dodiru sa Smrcu, koju ne možemo videti, ali se možemo uvek opominjati na nju.

55.

Fravašiji nam sa neba donose jedinstveni blagoslov Smrti, a za uzvrat na nebo odnose našu zahvalnost.

56.

Odajmo najdublje poštovanje svim Dušama, svih vremena, koje su podupirale Pravednost i borile se za Pravedne ciljeve.

57.

Budući da putem zahvalnosti nikada nećemo moći da se u potpunosti odužimo našim slavnim precima, živimo na takav način da im naša dela budu na čast.

58.

Telo preminulog, kada ga duša napusti, treba ukloniti koliko je moguće pre na takav način da ne bude u mogućnosti da zagađi vazduh, zemlju i vodu.

59.

Smrt izjednačuje najviše i najniže.

60.

Nijedno biće ne nestaje u potpunosti kad Smrt nastupi, jer Smrt nije kraj Života.

PRIRODA I STVARANJE

61.

Ne budi slep prema čudesima Prirode.

62.

Jedna kap Prirodnog eliksira bolja je nego okean bilo kog pića.

63.

Kad živi u jedinstvu sa Prirodom, Čovek pronalazi neuporedivo uživanje u ovome svetu nebrojenih čuda.

64.

Od Prirode do Božje Prirode sledeći je razumljivi korak.

65.

Čitava Priroda je prožeta Božanskim Životom Ahura Mazde.

66.

Čitava Priroda obiluje svedočenjima da Ahura Mazda postoji.

67.

Ahura Mazda se odražava i spoznaje Svoje stvaranje u Suncu, Mesecu, Zvezdama, Zemlji, drveću, vazduhu, vodi, pticama i životinjama.

68.

Stoga, ne sklanjaj se od sjaja Sunca, Meseca i Zvezda.

69.

Boravi pod sjajem Sunca. Ništa lepo ne razvija se u tami.

70.

Ne zagađuj zemlju, vazduh i vodu!

71.

Ne seci drveće, ne uništavaj biljke već preobrazi ledine i pustare u cvetne vrtove.

72.

Uzdržavaj se od ubijanja ptica i životinja. Odnosi se prema njima s ljubavlju i pažnjom. Uči od njih kako da poboljšaš svoju čovečnost.

73.

Priroda mrzi monopole i ne poznaje izuzetke. Ona neprekidno vrši nivelisanja kojima vlastodršce, moćnike, bogataše, srećnike vraća na isti nivo sa svima ostalima.

74.

Priroda je kao ogromna vaga koja na svojim tasevima drži apsolutno jednaku količinu suprotnih svojstava stvari. Niko ne može dodati određen kvalitet na jednom tasu, a da pri tome, u isto vreme, ne doda jednako odgovarajuću količinu njemu suprotnog kvaliteta na drugom tasu. Na isti način, niko ne može ukloniti određenu količinu nekog svojstva sa jednog tasa, a da pritom, u isto vreme, ne ukloni je-

dnaku količinu njegovih suprotnih svojstava sa drugog tasa.

75.

Izgleda da savršena Pravednost održava jednakost ravnoteže na skali Prirode.

76.

Svo narušavanje načela Ljubavi i Pravednosti u našim društvenim odnosima veoma brzo biva kažnjeno. Ako je vlast okrutna, vladaočev život je u opasnosti. Ako je porez previsok, državni prihod će biti srazmerno manji. Ako je krivični zakonik previše krvoločan, porota neće proglašavati krivicu. Ako je zakon previše blag, lična osveta će zauzeti njegovo mesto.

77.

Priroda se gnuša svake krajnosti; naše spasenje leži u Umerenosti ili zlatnoj sredini, koja nije ništa drugo nego stanje ravnoteže između dve opozitne sile, što je samo deo sveopšte polarnosti u Prirodi.

DOBRO I ZLO

78.

Ahura Mazda, jedan i jedini, stvorio je parove suprotnih svojstava u svakom atomu života, kroz čitavo stvaranje.

79.

Jedan od tih parova poseduje *Pozitivne* ili *Stvaralačke* karakteristike koje su sposobne da vode stvaranja ka Tvorcu. On se zove *Vohu Mano*, to jest, Ispravan Um. Drugi od tih parova smesta izaziva *Negativne* ili *Rušilačke* karakteristike koje sprečavaju *Pozitivne* ili *Stvaralačke* aspekte da ostvare svoj puni efekat, i vuku stvaranja dalje od Tvorca. On se zove *Akem Mano*, to jest, Rđav Um.

80.

Ahura Mazda ima moć da podupre bilo koju od te dve karakteristike, zavisno od toga za koju smatra da će ispuniti Njegov večni plan.

81.

Ahura Mazda je dao ljudskim bićima, koja je načinio po Svom obličju, moć da izaberu i razviju bilo koju od suprotstavljenih karakteristika.

82.

Uvek izaberi *Pozitivne* i *Stvaralačke* aspekte. Budi dobar, ne budi rđav.

83.

Nikada ne zapadaj u malodušnost ako tvoje napore da ostvariš nešto pozitivno, u isto vreme, ometaju protivne sile. Uvećaj svoj napor u onoj meri u kojoj je snaga protivnog delovanja.

84.

Život je večita borba između sila Dobra i Zla. Istinski Mazdajasnici su oni koji uprežu zlo u službu unapređenja svega onoga što je Dobro.

85.

Naša glad za istinom, dobrotom i lepotom je u punoj srazmeri sa našim iskustvom o njihovim suprotnim karakteristikama.

86.

Ahura Mazda prepoznaje samo dve klase ljudskih bića: Ašavante, to jest pravedne, i Dregvante, to jest nepravedne.

87.

Onaj ko drugome želi zlo stiće dobit na kratko. Ubrzo, na svako počinjeno zlo, stotinu zala će se obrušiti na njega.

88.

Kad neki čovek čini pošteni trud da, iz dana u dan, pročisti sebe od rdavih misli, rdavih reči i rdavih dela, za njegovim tragom će onda, kao što dan prati noć, ići dobre misli, dobre reči i dobra dela.

89.

Nijedan čovek ne može sebe smatrati čistim dokle god se ne sukobi i ne nadvlada zla i iskušenja ko-

ja mu se isprečuju na putu, i dokle god ne ublaži i ne uskladi u plemenitiji ton strasti sa kojima je rođen.

90.

Kao što zlato treba prethodno staviti u sud za topljenje kako bi ga oslobodili od prljavštine, tako isto je potrebno da i čovek bude stavljen u veću posudu za topljenje kako bi se očistio od neotesanosti i zavodljivih puteva ovoga sveta pre nego što sebe bude mogao smatrati slobodnim od zemaljske nečisti.

91.

Teži tome ne da budeš nevin kao dete, već da budeš čist kao svetac koji se oslobodio rdavih misli, rdavih reči i rdavih dela a čvrsto se drži dobrih misli, dobrih reči i dobrih dela.

92.

Čak i u najboljem delu nas postoji niža priroda koja je potčinjena velikom načelu Zla. Stoga nam je dužnost da se, samilosnog srca i dubokim razumevanjem, tolerantno odnosimo prema našim bližnjim koji, bilo zbog nasleđenih teškoća, bilo zbog zlosrećnih okolnosti života, nisu uspeli da ostvare višu prirodu, nego su potpali pod vlast niže.

LJUBAV I EKSTAZA

93.

Kao što Vatra plamti u kadionici sagorevajući sandalovo drvo, tako neka plamti i u tebi, sagorevajući tvoje srce ljubavlju prema Ahura Mazdi.

94.

Čovek koji svojim umom ne oseća toplinu svog srca, nikada neće udisati miris Božanske misterije.

95.

Svaki čovek, bilo da je trezan ili pijan, traga za Voljenim. Svako mesto, bilo krčma ili hram, stanište je ljubavi.

96.

Na poprištu Ljubavi samo snažni se žrtvuju. Ne nude se oni koji su neuhranjeni i slabi. Da li si ti is-

tinski ljubavnik? Ako jesi, ne beži: prinesi sebe na žrtvenik ljubavi, jer samo kostur nikad nije spreman na žrtvu.

97.

Pohotan čovek je nesposoban da postigne ekstatičnu Ljubav, kao što ni mušica nije dorasla gorljivoj želji leptira da se žrtvuje u Plamenu Ljubavi.

98.

Ne govori skeptiku o misterijama Ljubavi i Ekstaze, jer on je obuzet obožavanjem sebe i pre će umreti nego što će saznati o takvim stanjima duše.

OSEĆANJE I MAŠTA

99.

Kultiviši Osećanja i Maštu sa ciljem da razviješ suptilniju strukturu tela, koje će biti u stanju da ovlada najtananim utiscima, da razviješ suptilniju strukturu uma, koji će biti u stanju da ovlada najtananim skladom – ukratko, rafiniši prirodu.

100.

Bez pročišćene prirode sve najbolje snage Mašte neće ništa moći da urade, već će zauvek ostati uspavane.

101.

Mašta, daleko od toga da je lažna i obmanjujuća, upravo je najistinitija sposobnost koju ljudski um poseduje. Sve to je najistinitije zato što delovanjem mašte, čovekova taština i individualnost bivaju zdrob-

ljeni i on postaje samo instrument ili ogledalo koje koristi Viša Moć da bi drugim ljudima odrazila istinu koju oni nikakvim pregnućem ne bi mogli dokučiti. Jer, istinske moći leže u njenim čudesnim uvidima i predviđanjima. Shodno tome, kad god mi hteli da saznamo šta je stvarna ili skrivena činjenica neke situacije ili objekta, kao što je slučaj sa našom religijom, na primer, ne treba da idemo matematičarima već pesnicima, jer oni, i samo oni, mogu sagledati srce stvari ovom čudesnom sposobnošću Imaginacije.

102.

Bolje je učiniti jednu dušu srećnom nego podići hiljadu hramova u kojima će se štovati Bog. Ako načiniš jednog slobodoumnog čoveka svojim robom, bivajući ljubazan prema njemu, to je bolje nego da si oslobodio hiljadu robova iz zarobljeništva.

103.

Ako pokazuješ svoju naklonost prema nekome, čini to na najpažljiviji način, jer srce u našim grudima je osetljivije od stakla.

104.

Dopusti da radost življenja preplavi tvoje srce.

105.

Nemoj da izgubiš radost življenja ni kad ostariš. Ne dozvoli da se ona skrha pod teretom godina.

106.

Svet je tamniji od najtamnije noći. Stoga, čovek mora imati svest suptilniju nego što je najfinija vlas kose kako bi mogla voditi um i dušu da se uzdržavaju od zla i opominjati ih da se nepoštenje uopšte ne isplati.

107.

Ako neki moćan čovek shvati da postoji Neko ko je moćniji od njega, to jest Bog, on će se onda uzdržavati da kinji slabije od sebe.

108.

Očima uma sagledaj samo Voljenog; šta god da vidiš, znaj da je to Njegova manifestacija.

109.

Kad zemaljska stvorenja usklade svoj duh sa Najvišim, tad se neka neiskaziva ljupkost spusti na nji-

hova lica da čak i zemaljsko postojanje biva pozitivno i pored sve svoje grubosti i vulgarnosti. Stoga, učini da tvoja svest bude finija od najfinije vlasi kose kako bi mogla rukovoditi um i dušu da se uzdržavaju od zla i opominjati ih da se nepoštenje uopšte ne isplati.

110.

Mi ne možemo zadobiti maštu, ili osećanja, ili veru tako što ćemo ih kupiti. Novcem to ne možemo kupiti. S druge strane, ni učenjem, ni posmatranjem, ni iščekivanjem ne mogu se oni zadobiti ni u kakvoj znatnoj meri. Naprosto, Čovek je rođen sa tim ili bez toga. Bez tih kvaliteta neizbežna zemaljska tmina mora ophrvati čak i najjačeg od nas.

DUH ZAHVALNOSTI

111.

Nudi zahvalnost Ahura Mazdi sa svakim dahom koji udahneš i svakim dahom koji izdahneš, jer čovek nikad ne zna koji će mu biti poslednji, kad će se prekinuti nit života.

112.

Posle pedeset godina napretka čovek može, usled iznenadne nesreće, biti gurnut u bolest i siromaštvo. Mnogi su bili iskušavani na takav način, ali je samo mali broj njih sačuvao dostojanstvo. Kada nastupe dani patnje, posle pedeset godina zadovoljstva, to bude previše za njih, pa oni psuju, sa svom gorčinom duha, na Tvorca sveg Dobra zbog Njegove tobožnje nepravde i okrutnosti, zaboravljajući na sva dobra koja su toliko dugo uživali.

113.

Ahura Mazda zahteva samo dve stvari od sinova ljudskih; prva, da budu bez greha; druga, da budu zahvalni za mnoge blagodeti. Takve svoje poštovaocce on neprekidno obasipa darovima neba.

114.

Naše misli ne uspevaju da obuhvate svo obilje Ahura Mazdine neiscrpne darežljivosti. Naše reči ne uspevaju da na odgovarajući način izraze naše osećanje zahvalnosti. Mi Njemu dugujemo obavezu koju nikada nećemo moći da ispunimo.

115.

Ja ne mogu da počivam u miru bez Tebe, o Ahura Mazdo! i ne mogu da pobrojim sve Tvoje moći! Čak i da svaka vlas moje kose postane jezik, ne bih mogao da izrazim nijednu od hiljada zahvalnosti što ti dugujem.

MOLITVE

116.

Molitva je u nebo uzvinuta Duša na krilima reči.

117.

Tiha meditacija je najbolji način za postizanje duhovnog prosvetljenja.

118.

Probudi se u zoru. Okupaj se bistrom vodom i pročisti svoju dušu Molitvom; budi spreman za dnevne poslove pre nego što te izlazeće Sunce pozove da obavljaš svoje dužnosti.

119.

Molitva je najsnažnije sredstvo prijateljske ljubavi između Čoveka i Ahura Mazde.

120.

Velika je zaista delotvornost molitve. *Ona otvara dveri čovekovog unutrašnjeg hrama da Bog uđe unutra.*

121.

Plemenita misao je Molitva. Snažna želja je Molitva. Pobožna žudnja je Molitva. Iskreno uzdisanje pokajničkog srca je Molitva.

122.

U izrečenoj Molitvi, Ispravne Reči usklađene su sa izgovorenim Ispravnim Mislama u jasnom impresivnom glasu.

123.

Odeni svoje misli i izrazi ih najsavršenijim i najnadahnutijim mogućim rečima.

ZNANJE I MUDROST

124.

Sve Pravedne Reči i Pravedna Dela izviru iz Znanja i Mudrosti.

125.

Znanje je Čovekov najveći dobitak. Ono je najdragocenije. Ono je Čovekov nepogrešivi i dugovečni prijatelj, njegov najpouzdaniji i najsigurniji vodič kroz život.

126.

Mudrost je oštroumno vežbanje Znanja. Ona nije ni širina Znanja, ni dubina učenosti, već samo Pravična upotreba Znanja.

127.

Sposoban je onaj ko je učen. Znanje čini da um čak i starog čoveka uvek bude mlad.

128.

Prosvetljena duša, ako nema Mudrosti, nikada ne može biti srećna, čak ni za trenutak.

129.

Znaj da onaj čija je Mudrost prekrivena otrovnim drogama niti je Spokojan niti Smiren.

130.

Ne teži bogatstvu, već teži Mudrosti.

131.

Kad posetiš prodavca parfema, tvoja odeća će upiti miris parfema, a kad posetiš prodavca uglja, ona će se obojiti u crno.

132.

Stambene građevine, podignute čovekovim rukama, neumitno će propasti pod uticajem Sunca i kiše. Ali, plemenita dela, koja nastaju pod uplivom Znanja i Mudrosti, odoleće surovom delovanju vremena i večno će trajati.

133.

Daj mi volju da znam i volju da učim, o Ahura Mazdo! Dopusti mi da stičem znanje kroz čitav život. Dopusti mi da stičem obaveštenja i pouke odat svud i svugde.

134.

Sva Mudrost počiva u Umerenosti, Trpeljivosti i Milosrđu.

OPTIMISTIČKA VERA

135.

Veruj da će nam Ahura Mazda dati smisao postojanja i svetlu boju života, i da će nam dati Mir Uma kako bismo stekli svo Razumevanje.

136.

Postoji samo jedan Put, a to je Put Ispravnosti. Svi ostali putevi nisu putevi.

137.

Dobro će na kraju trijumfovati nad Zlom. Stoga nikad ne kloni srcem i ne dopusti da prevladaju kobna osećanja, kao što su Ljutnja, Neprijateljstvo, Strah i Tuga. Budi uvek optimista.

138.

U slučajevima sporenja, Strpljivost i Istrajnost su naši najveći saveznici, a Vreme najbolji sudija, te će na kraju Istina ispoljiti svoj sjaj, a Laž će biti obeležena kao Laž.

139.

Vera je verovanje u nepoznato, dok je Uverenje vera u poznato.

140.

Život gubi svoj sjaj kad gubi svoju Veru.

141.

Nada nas osposobljava da izdržimo teškoće života sa hrabrošću i zadovoljstvom. Ona nas ohrabruje da se izborimo sa teškoćama i savladamo prepreke.

142.

Nada nas podupire i podstiče, bodri i oraspoložuje, hrabri i nadahnjuje.

143.

Nada nam daje strpljivost i istrajnost.

144.

Očajanje je prazno, jalovo i beskorisno. Ono je okončanje bez ikakve budućnosti.

145.

Ne jadikujmo nad jučerašnjom tugom, ne zaboravimo na radosti koje sutrašnji dan čuva za nas.

146.

Ne tugujmo nad mrtvim jučerašnjim očajem kad nam sutra sviće dan pun nade.

147.

I Trava i drveće, i vetar i talasi, i ptice i životinje, svi pevaju, raduju se i smeju. Pridruži se tom horu i čini ono što čitava Priroda čini.

148.

Ostvari beskrajne uspavane mogućnosti koje leže u tebi.

149.

Tuga i patnja, briga i nevolja sve su to veliki učitelji koji vode do izvora duhovnog prosvetljenja.

VREME

150.

Vreme je Čovekov najdragoceniji posed.

151.

Vreme je Život. Ono se ne može ni unajmiti ni kupiti. Traćenje Vremena je traćenje Života.

152.

Najbolje iskorišćeno Vreme znači najbolje proživljeni Život.

153.

Juče je prošlost. Sutra može nikad ne doći. Samo danas poseduje realnost. Iskoristi ga najbolje što možeš, jer ono je sigurno u tvom posedu.

154.

Vreme koje je dobro proživljeno u mladosti ostaviće slatke uspomene da ih čovek priziva kad zađe u starost.

155.

Ko ne izvuče pouku od Prošlosti biće kažnjen od Budućnosti.

PESME

156.

Najfiniji i najtopliji, najumilniji i najljupkiji izraz govora je pesma.

157

Gate su uzvišene Zaratustrine pesme koje izražavaju ne njegov govor nego pevaju njegove himne.

158.

Bog je prvi i neuporedivi muzičar. Njegova muzika prožima čitav Svemir ako imamo uši da čujemo. Njegova muzika je u šaputanju povetarca u krošnjama drveća; u žuborenju razigranih voda potoka; u cvrkutanju ptičica; i u izlivanju misli gorljivog bogštovaoca.

159.

Sama Božja tvorevina je uzvišena pesma.

ŽENA

160.

Mogu li moje himne da slave Tebe, veličaju Tebe, dosegnu Tebe, o Ahura Mazdo.

161.

Čestita žena je najlepše Božje stvorenje.

162.

Žena je divota kreacije. Po Obliku i Lepoti ona je jedinstvena i Nenadmašna u svih sedam realnosti. Ona je procvaleti cvet u bašti života koji odiše najzanosnijim mirisom.

163.

Žena je čovekov učitelj plemenitosti. Ona čoveku pomaže da se razvije u moralno biće. Ona podupire njegovu životnu snagu.

164.

Fanatični ikonoklast preokreće se u poslušnog obožavaoca idola kad se približi ženi, koja je večni idol telesnog čoveka.

165.

Supružinstvo i Majčinstvo su najsvetije dužnosti žene.

DETE

166.

Priroda obiluje mnogim divnim stvorenjima, ali ni jedno nije tako dražesno kao dete.

167.

Deca hrane naše oči uživanjem. Ona donose sreću i vedrinu u naše domove sa njihovim blistavim lišcima, zvonkim smehom, slatkim čavrljanjem i spontanim kretnjama i pozama.

168.

Dete je izvor snage za svoga oca.

169.

Ako sin ne sledi put svoga oca, ovaj će se prema njemu odnositi kao prema strancu.

170.

Kad se približi vreme odlaska, život deteta produžuje vek roditelju.

171.

Čovekovo seme živi kroz njegovog sina, kao kad ljudi, na primer, kažu: takav i takav je sin od takvog i takvog oca.

172.

Čoveku ništa nije draže od njegovog života i njegovog deteta. Nema jačih veza nego što su veze čoveka sa svojim detetom.

NEDELO I GREH

173.

Sve nečiste misli, nečiste reči, i nečista dela, izviru iz nedostatka Znanja i Mudrosti.

174.

Greh je jesti hranu koju nismo stekli svojim trudom i zalaganjem. Greh je, takođe, steći lak novac putem špekulacija i kocke.

175.

Greh truje izvor Života. On prekriva Istinu i ubija vrlinu u čovekovom srcu.

176.

Oholost se hrani taštinom koja nastaje od statusa po rođenju, bogatstvu i moći.

177.

Oholost koja dolazi od novčanika i imovine ne zna koliko je nestalna i prolazna sva sreća.

178.

Skromnost, makar bila u ritama, lepša je nego Oholost, makar bila okićena zlatom.

179.

Ne budi ohol i nedostupan sirotinji; budi ljubazan iako zauzimaš autoritativnu poziciju.

180.

Ne stvaraj Pohotne Želje da te demon Pohlepe ne bi zaveo i da te ne bi iskušavala zemaljska blaga.

181.

Klevetanje i ogovaranje, ruženje i laganje su neiskupljivi gresi.

182.

Bez Dobrote jalov je i isprazan svaki ponos na poreklo i pompa zbog moći; a taština zbog lepote i

arogancija zbog bogatstva samo su poruga ljudskoj taštini.

183.

Daleko je bolje ići džombastim putem Pravednosti i tako osvojiti Sreću, nego šepuriti se glatkim putem Poroka i žnjeti Patnju kao odmazdu.

184.

Ne traži mane kod svojih bližnjih i ne sudi im. Okreni pogled ka sebi i vidi da li porok klija u tvom sreću.

185.

Ruka Pravde uvek dostigne Zlo, zato ne čini drugo osim Dobra.

186.

Ne ozleđuj sićušnog mrava koji s mukom nosi zmo žita za svoj opstanak, jer i njemu je njegov sićušni život i te kako mio.

187.

Tkanina Života sa svojom potkom i šarom izatkana je na razboju Pravednosti.

188.

Ako čovek dopusti da nečistota nađe ulaz u njegov život, kakve god ideale da je pribirao u svom okruženju, oni će, jedan po jedan, otpasti od njega, a njegova mašta će biti potkresana u svom višem uzletu; i ma koliko uman mogao biti u svom najzdravijem duševnom trenutku, on će proceniti sebe da nije vredniji nego što je crv zemaljski.

189.

Prostaštvo opstaje prvenstveno u odrvenjenom srcu i telu, i u nesposobnosti čoveka da oseti ili razume plemenit karakter i emocije. Ali, prostaštvo postaje kobnije i razornije kada se prikriva tankom glazurom prividne uljudnosti i obrazovanosti.

190.

Moli Ahura Mazdu da ti oprostí sve rdave misli, reči i dela.

191.

O, Ahura Mazdo, smiluj se meni, Tvom ponižnom slugi! Smiluj se mojoj jadnoj i žalosnoj sudbini. Iako nisam zaslužio Tvoju Milost, smiluj se, ne zbog mene, već zbog Tvoje beskrajne Samilosti.

ZDRAVLJE

192.

Pročišćen um, koji je suštinski uslov za Ispravno Mišljenje, razvija se udisanjem čistog vazduha, pijenjem čiste i bistre vode, jedenjem čiste i zdrave hrane i nekorišćenjem droga i otrova.

193.

Izgovorena reč je snažna ako je grlo čisto. Stoga, čovek ne treba da stavlja u usta ništa osim probrane hrane i čiste vode.

194.

Vršenje Ispravnih Dela čuva zdravlje i jača telo.

195.

Fizičke vežbe su suštinski važne da bi se telo razvilo i održalo zdravim i jakim.

196.

Zemljodjelstvo je najbolje za zdravlje zato što čoveka drži u bliskom i stalnom dodiru sa svim elementima Prirode.

197.

Zdravlje je Čovekovo najveće bogatstvo na Zemlji.

198.

Život je prazan i бесплодан ako čovek nema Zdravlje.

199.

Zdravlje daje bodrost i vedrinu, preobilnu energiju i snažan optimizam.

200.

Dug je bolest koja podriva Zdravlje i Moral.

ČASNO ZANIMANJE

201.

Zemljodjelstvo je najplemenitije zanimanje zato što je stvaralačko i plodno.

202.

Ruke koje rade su mnogo dragocenije nego ruke koje mole. Samo oni koji brižljivo uzoru svoja polja i obrade svoju zemlju, mogu požnjeti bogatu žetvu.

203.

Predan rad daje poseban ukus životu i čini da više uživamo u odmoru i razonodi.

204.

Čovek je rođen za rad i napredak, a ne za lenstvo i učmalost.

205.

Danas mi ubiremo žetvu koju su nam svojim pregalačkim trudom pripremili naši preci. Isto tako će sutra naša deca uživati u našem sadašnjem trudu.

206.

Kad god ostvarimo napredak našim vlastitim trudom i na zakonit način uvek treba da osetimo zadovoljstvo.

207.

Zadovoljnost nam omogućava da sagledamo sve u ničemu.

208.

Budi uvek zadovoljan onim što imaš, ali nikad onim što jesi.

209.

Ništa dobro i valjano ne može se postići u svetu bez časnog zanimanja i predanog rada.

210.

Lenjost izvrće slobodoumnu osobu u osobu sa ropskim mentalitetom.

211.

Besposlenost, rasipnost i gizdavost guraju nas u dugove. Marljivost, čuvarnost i čestitost čuvaju nas od dugova.

212.

Mnoge nesreće dolaze čoveku zbog njegove lenjosti, rasipnosti i rdavog ponašanja.

213.

Mnogi od onih koji su videli bolje dane protraćili su svoje bogatstvo u razuzdanim uživanjima i niskim strastima po gozbama i pijankama.

214.

Za neumnike, svakako, trut će, zbog svog neprekidnog zujanja, izgledati vredniji nego pčela koja tiho i neprekidno radi. Ne brkaj grozničavu nervozu sa Stvarnom Delatnošću.

215.

Želja sama po sebi nije rdava. Želja nagoni na delatnost i podstiče delatan život.

216.

Samo Poštenim i vrednim radom postaješ gospodar svoje sudbine.

217.

Beda i nemaština ne borave u kući u kojoj ukučani vredno i marljivo rade čitav život.

218.

Obavljaj svoj posao predano i svesrdno. Obavljaj svoj svakodnevni posao čestito i sa entuzijazmom, ma kakva da je priroda tog posla.

219.

Radi još za svog dana, jer noć života može te prekriti iznenada.

220.

Napredak korača za stopama istrajnog Rada.

221.

Čovek je sam tvorac svoje sudbine. Niko mu ne može pomoći da spasi svoju dušu i niko mu, isto ta-

ko, ne može pomoći u ovom svetu ako se ne bori revnosno da sam sebi pomogne delatnim i marljivim načinom života.

JEDNOSTAVNOST

222.

Stvarna veličina boravi u čistom i jednostavnom životu.

223.

Čovek je stvorenje koje je nesposobno da se zadovolji zemaljskim stvarima; stoga, dopustiti mu naviku da poseduje, na bilo koji način, najveća blaga koja Zemlja može dati, znači trasirati mu siguran put da posustane i padne u očaj.

224.

Čestita jednostavnost nadsijava prostačko razmetanje.

225.

Praktikuj jednostavnost u navikama, jednostavnost u srcu i jednostavnost u karakteru.

226.

Budi naklonjen jednostavnosti u svim stvarima, i uvek živi na način časne jednostavnosti.

SREĆA

227.

Sreća je sklad između tela, uma i duše.

228.

Sreća je čovekov skladan odnos sa njegovom okolinom.

229.

Izvor sreće je u Čoveku.

230.

Sreća je Uzvišeni Mir u Čovekovom unutrašnjem svetu.

231.

Najsrećniji je onaj čovek koji najviše unapređuje Sreću drugih.

232.

Blago samo po sebi ne znači sreću, te tako ni bogataši nisu uvek srećni iako poseduju blago.

ISTINA

233.

Svojim jezikom ne govori ništa drugo osim Istine.

234.

Jezik koji govori Istinu je jednostavan i neposredan. Njemu ne trebaju retorička doterivanja. On zrači svojom unutrašnjom jednostavnošću. Prav je put Istine, nikad vijugav, nikad ševuljast, nikad zaobilazan i nijedan putnik ne može da se izgubi na njemu.

235.

Kao što se zlato pročisti kroz vatru, tako i poštenje ostaje čitavo i posle usijane mazije iskušenja.

236.

Kao što se biljke okreću prema fizičkom svetlu tako se i ti instinktivno okreni prema moralnom svetlu Istine.

237.

Ujedinjuj se i čini zajedničke akcije sa svim silama koje se bore za Istinu.

SAMOPUŠTOVANJE

238.

Samopuštovanje je neprocenjivo blago.

239.

Ne dozvoli da posumnjam u svoju urođenu snagu i svoje unutrašnje izvore. Ne dozvoli da posustala misao ikad prođe mojim umom i pokoleba moju snagu.

240.

Ne dozvoli da tragam za pomoći napolju, kad u meni leži neiscrpna riznica iz koje ću obnoviti svoju posustalu snagu.

241.

Bolje je umreti časno, nenarušenog Samopuštovanja, nego živeti u sramoti, bez samopuštovanja.

242.

Nadahni me, o Ahura Mazdo, da cenim svoju Nezavisnost i Samopuštovanje i da se borim za njihovo očuvanje makar živeo u siromaštvu i oskudici.

243.

Blagoslovi me, Ahura Mazdo, nepokolebljivim duhom samopuštovanja. Daj mi besmrtnu veru i snažno samopouzdanje.

244.

Uči me, Ahura Mazdo, da živim od vlastitog truda i da se uspešno izborim za svoj put kroz život u ovoj teškoj borbi za opstanak.

245.

O, Ahura Mazdo, spasi me nevolja koje bi me prinudile da zavisim od braće, rodaka i prijatelja. Daj mi hleb svakodnevnosti koji neću dugovati nikome, tako da ništa ne može da me prinudi da od Tvojih vrata odlazim njihovim.

KARAKTER

246.

Stremi gore i teži da dostigneš najviše.

247.

Težnja više oplemenjuje nego postignuće cilja.

248.

Disciplina duha je prva stepenica na putu njegovog uzdizanja. Da bi gospodario, on prvo mora da služi. Da bi dobio sve, on prvo mora dati sve. On mora otkriti Duh u Materiji pre nego što bude sposoban da uzdigne Materiju ka Duhu. Isto tako, prva Čelija fizičkog tela mora biti pročišćena kako bi postala osnov duhovne nadgradnje.

249.

Uvek budi Nepristrasan i Pravičan. Boj se uzdah potlačenih koji dozivaju Ahura Mazdu da kazni tlačitelje i zločince tako što će ih razneti u prah.

250.

Ne budi nikad ohol. Budi uvek Skroman i Nenametljiv.

251.

Skromnost je izvanredna osobina kad se pokaže kod bogatog. Siromahu, međutim, ona ne može pomoći da opstane.

252.

Ne povređuj osećanja drugih.

253.

Poštujmo one koji su stariji i mudriji od nas; tako deca treba da iskažu poslušnost svojim roditeljima, učenici učiteljima, supruge muževima, jer sve to je neophodno za obrazovanje karaktera.

254.

Veličina se ne nalazi u svakoj izrečenoj reči. Samo delić uzvišenog postupka bolji je od dve stotine hrabrih reči.

255.

Zasluga, a ne Poreklo, pripada pravom Plemstvu.

256.

Uzvišen Karakter i Otmenost stečeni kroz Život bolji su od nasleđenog položaja i plemenitosti po rođenju.

257.

Položaj po rođenju je stvar nekog slučaja. Položaj prema zaslugama stvar je realnog dostignuća.

258.

Zasluga je vrednija od Porekla i Staleža.

259.

Zasluga zadobija priznanje i počast od ljudi u ovom svetu, a od anđela u sledećem.

ČOVEKOLJUBLJE

260.

Kraljevstvo Ahura Mazde pripašće onome ko pomaže sirotima.

261.

Zaboravi na sebe i poistoveti Ahura Mazdu sa svim bićima i svim stvarima.

262.

Čini neprekidno takva dela koja će uznositi slavu Ahura Mazde i doprinositi dobrobiti čitavog sveta.

263.

Ahura Mazda daje prednost onima koji su venčani naprema onima koji to nisu, i onima koji imaju decu, naprema onima koji ih nemaju.

264.

Poboljšaj životne prilike svojim vlastitim nastojanjima do te mere da to bude primer drugima.

265.

Pružaj samo najbolje od sebe tako da tvoja okolina bude prijatno mesto koje će činiti srećnim svakog u okruženju.

266.

Zrači toplinom, usrdnošću, bodrošću, a odbaci hladnoću mržnje i turobnost patnje.

267.

Tvorac ne može biti realizovan ukoliko neprekidno ne opslužuje tvorevinu. On ne može biti realizovan tako što će se okretati perla na brojanici, ili obavljati molitva na posebnom molitvenom ćilimu, ili oblačiti pobožna odora.

268.

Ako želiš da te čitav svet poštuje, radi na tome da svaki čovek bude srećan, a ne traći vreme na samoobožavanju.

269.

Teži tome da Sreća svih bude i tvoja Sreća.

270.

Odnosi se prema bolu i žalosti drugih kao da su tvoji lično i smesta ih ublaži.

271.

Mi smo braća i sestre i pripadamo jednoj velikoj porodici ljudi i svi smo mi, u stvari, deca jednog Oca, Tebe, o Ahura Mazdo.

272.

Pouči nas, Ahura Mazdo, da svi živimo kao drugovi, u dragovoljnom zajedništvu i ljubaznom bratstvu, i da saradujemo i ispomažemo jedni druge.

273.

Nadahni nas, o Ahura Mazdo, da živimo u uzajamnom razumevanju, poverenju i miru.

274.

Blago sija kad je bogataš skroman i plemenit.

275.

Bogat čovek nije veliki zbog svog bogatstva, nego je veliki kada mudro i plemenito koristi to bogatstvo da bi pomagao siromašnima.

276.

Ahura Mazda zahteva od Čoveka da se bori protiv Neznanja, Siromaštva, Bolesti i Poroka. S druge strane, potpuno je suludo da se čovek bori protiv čoveka.

277.

Rat je najveće zlo jer razara ljudske vrednosti i moral.

278.

Rat je najveće Zlo koje ljudi čine jedni protiv drugih.

279.

Angra Mainju, Zli Duh, žanje svoju bogatu žetvu na bojnopolju.

280.

Rat razara zdrave i snažne, a za sobom ostavlja nemoćne i sakate da razmnožavaju nacije slabih.

281.

Svaki muškarac i svaka žena su ravnopravni članovi ljudske vrste. Sve njih ujedinjuju neraskidive veze zajedničke čovečnosti.

282.

Svaki muškarac i svaka žena treba uzajamno da se uvažavaju i da žive kao braća i sestre, povezani neraskidivim nitima Čovečnosti.

283.

Od momenta kad je otpočelo putovanje njegovog života, Čovek ne voli da bude sam. Samoća ga plaši.

284.

Teret samoće strašno pritiska čoveka. Težak je prtljag života jer je njegov duh pritegnut nadole; svako mora sam da ga nosi.

285.

Živeći u zajednici sa rodbinom i bližnjima, čovek uspeva da pronađe hrabrost i zadovoljstvo. Kad rade složno, ljudi postaju jači i sposobniji da napreduju kroz bojno polje života.

286.

Učini da oni koji gospodare sudbinama masa rade na tome da svoju moć zasnivaju na osećanjima njihovog naroda i da dele njihove brige, strahovanja i patnje.

287.

Vladalac je kao drvo, a narod je kao koren. Što je jači koren, to je jače i drvo.

288.

Slavni Fareedon (Dobri Duh) nije anđeo. On nije napravljen od mošusa i ćilibara. Vrlinom svoje Pravednosti i Čovekoljublja on korača za dobrim imenom. Ako budeš praktikovao Pravednost i Čovekoljublje, bićeš jednako dobar kao što je i Fareedon.

289.

Kad si se rodio, ti si plakao, dok su druga deca proslavljala tvoje rođenje smehom i radošću. Živi svoj život na tako plemenit način da sa osmehom dočekaš njegov završetak dok svi ostali budu plakali od žalosti.

290.

Učini da tvoj život bude dug i zdrav, koristan i srećan.

SNAGA VOLJE

291.

Pomozi mi da Snagu svoje Volje odnegujem tako da bude čvrsta i nesalomiva, utemeljena na Istini i Poštenju.

292.

Borba nije grešna. Čovek koji se borio protiv iskušenja greha poneće znak pobjede u ratu.

293.

Čovek može da se uzvine više nego anđeo; ali se može stropoštatiti niže od zveri.

294.

Kad čovek ne uspe da savlada svoja uzburkana čuvstva, i ne uspe da zagospodari svojim strastima,

njegove strasti onda gospodare njim i on postaje njihov dobrovoljni zarobljenik i rob.

295.

Neizbežne su teškoće i nesreće, brige i muke, tuga i patnja u životu. Pobediti ih to znači podneti ih i izdržati strpljivo i hrabro.

296.

Pobjeda će pripasti onome ko podnese najviše i istraje najduže.

297.

Izdržljivost i istrajnost su najefikasnije oružje u životnoj borbi. Oni su jači od naoružane sile, jer razoružaju i oteraju svaku nesreću.

298.

Podnesi strpljivo, postojano i bez straha svaku nesreću koju ti sudba pošalje.

299.

Hrabrost postaje snaga u borbi sa teškoćama. Ona raste kroz bitku sa opasnostima i pobjeđuje teškoće.

300.

Razvijaj hrabrost delajući u skladu sa svojim ubeđenjima, govoreći samo Istinu i postupajući Pravično.

301.

Učini da tvoje ime bude znamenitije nego što je bilo ime tvog oca.

302.

Teško je steći dobro ime, ali je još teže očuvati ga.

303.

Čovek poseduje iskru Božanstva u sebi, i zato se može uzdići do najviših visina moralne superiornosti.

304.

Duga je borba, ali ne smemo klonuti duhom, već moramo, sa upornim otporom i istrajnošću, hrabro da se borimo protiv zla gde god ga sretnemo. Nećemo se opustiti dok konačno ne otklonimo Zlo, o Ahura Mazdo!

305.

Za poštovanje je svaki čovek koji sam tvori bilo svoje spasenje bilo svoje prokletstvo.

RAZMIŠLJANJE O SEBI SAMOM

306.

Razmišljaj o sebi, ali nikad posredstvom drugih.

307.

Učini da se venčaju tvoja Vera i tvoj Razum, i da se utemelje svedočanstvima.

308.

Moć mišljenja je Čovekovo najdragocenije pravo i njegova najdičnija privilegija.

309.

Dopusti da Razum oblikuje, usmerava i kontroliše tvoje misli.

310.

Lakovernost je mana umišljenih vizionara, verskih fanatika i gorljivih entuzijasta.

311.

Nema ničeg nelogičnog i apsurdnog u tome da lakoverni čovek nema poverenja.

312.

Praznoverje se temelji na neosnovanom strahu, i ono je iracionalna interpretacija Života od strane primitivnog uma.

313.

Praznoverje se rađa iz neznanja i straha, i najviše buja kad je Razum uspavan.

314.

Praznoverje prekriva religiju primitivnim verovanjima iz detinjstva čovečanstva i profaniše njenu iskonsku čistotu.

315.

Kad um ne kontroliše osećanja, sentimenti ometaju pravilno Rasuđivanje.

316.

Dogmata ne misli svojim mozgom. On sa gorljivošću prihvata ono za šta se njegovo srce opredeli i tako gubi uporište, jer sva njegova ozbiljna nastojanja završavaju samo u senci religije.

317.

Ne budi praznoveran. Ne veruj u Znamenja, Predznake, Magiju, Talismane, srećne i nesrećne dane i brojeve.

318.

Ne osuđuj Veru za neuspeh koji je nastao zbog tvoje nepodesnosti i nesposobnosti.

319.

Zvezde, planete i njihovi odnosi ne odlučuju ni o čijoj sudbini.

320.

Sumnjaj uz pomoć istraživačkog uma u sve ono u šta ne možeš iskreno verovati. Veruj punim srcem u sve ono u šta ne možeš iskreno sumnjati.

321.

Život neprekidno istražuje o Postojanju, postavljajući pitanja: Kako, Zašto, Kad, Gde, Šta i Ko?

322.

Ne brkaj vremensko (prolazno) sa večnim, prividno sa realnim. Ne možeš zameniti suštinu za senku.

323.

Ne traži pribežište u prividnom svetu kako bi pobjegao od grubih činjenica i surove realnosti života. Odlučno se suoči sa stvarnošću.

324.

Ne zaboravi na dug koji imaš prema prošlosti, ceni duh vremena u kome živiš i budi u skladu sa njim. Međutim, ne sledi slepo i nepromišljeno tradiciju i ne dopusti da ona ometa i koči tvoj napredak.

REČNIK

AHURA MAZDA (ORMUZD) – "Mudri Gospodar", vrhovno božanstvo i tvorac svega postojećeg, jedinstveno vrhovno biće. Etimološko značenje ovog izraza je sledeće: *Ahu* = živeći, život ili duh, dok koren "*ah*" označava "biti", a "*Raa*" znači "darovalac", "davalac". Otuda *Ahu + raa* znači *Davalac* života. Mazda se može transponovati u Sanskrit kao *Ma-haadaa*. *Mahaa* znači – Veliki, dok "*daa*" znači – *davalac*, *darovalac*. Otuda, *Mazda* znači – Veliki *Darovalac*. Dalje, opet, Ahura Mazda ima značenje *Darovalac* Života, Veliki *Darovalac*, a takode i – Veliki *Stvaraoc*. Njegovo ime se u skraćenom obliku u pehleviju pojavljuje kao *Ormuzd*.

Ahura Mazdi je, kao princip zla, suprotstavljen *Angra Mainju*, ili na pehleviju *Ahriman*, za kojeg se kasnije tvrdilo je brat blizanac *Ahu-*

ra Mazde. Po Zaratustrinim rečima, na početku se o blizanačkim duhovima znalo da je jedan dobar, a drugi zao – u misli, reči i delu, i dok su mudri pravilno birali između njih dvojice, budale nisu. Kada bi se ovi duhovi sreli, stvarali bi život i smrt, tako da bi na kraju sledebenike prevare zapadala najgora sudbina, dok bi pristalice istine odlazili Mudrom Gospodaru. Plan Ahura Mazde, koji je ispričao Zaratustri, bio je da Persiju pretvori u raj na zemlji, ali ga je Angra Mainju u tome sprečio. Celokupan proces života je stalna borba između Ahura Mazde i Angra Mainjua.

AKEM MANO – (videti Vohu Mano)

AMEŠA SPENTE – Sedam božanskih atributa – mišaona ispravnost, uređenost, svevlašće, posvećenost, celovitost, besmrtnost i sveti duh, koji se manifestuju kao sveti besmrtnici, pa se smatraju anđelima, odnosno, približno su isto što i arhanđeli u hrišćanstvu. Kada se pominju poimence, uglavnom se nabroja šest Ameša Spenti i to Armazd (poglavar), Ameratet (besmrtnost), Ar(a)maiti – (sveti sklad, žensko), Aša (pravednost), Haurvatat (spasenje), Kšatra Vairja (kraljevstvo), Vohumanah (dobra mišao). Sedmo ime, S(a)raoša, se retko pominje.

Nasuprot Ameša Spentama su veliki demoni ili Daeve, koje predvodi Angra Mainju, odnosno, Ahriman

ANGRA MAINJU (AHRIMAN ili ARIMAN) – princip zla, blizanac principu dobra, "Mudrom Gospodaru", Ahura Mazdi. Na pehlaviju se Angra Mainju, duh uništenja, zove Ahriman. On je prvi doneo smrt u svet, predvodio je sile zla protiv vojske Spenta Mainjua, Svetoga Duha, koji je pomagao Ahura Mazdi – konačnom pobedniku u kosmičkoj borbi.

Angra Mainju, brat blizanac "Svetoga Duha", po sopstvenom izboru je činio ono što je najgore. Da bi osujetio Ahura Mazdu, u zimu je uneo mraz, u leto vrućinu, a ljudima doneo svakojake bolesti i druge nesreće koje moraju trpeti. Stvorio je zmaja Aži Dahaku, koji je razrušio zemlju. Nasuprot zvezdama, koje je na nebu stvorio Ahura Mazda, Angra Mainju (Ahriman) je stvorio planete i njihov pogubni uticaj se rasuo po zemlji.

U *Avesti*, Angra Mainju, kada donosi smrt, skače sa Neba u obliku zmije, u kojem se, inače, vrlo često predstavlja. On pokušava da obmane Zaratustru i da ga navede na pobunu protiv Ahura Mazde, ali u tome ne uspeva.

Parsi Ahrimana nazivaju bogom zla, zlim duhom, "đavolom koji izaziva 9999 raznih bolesti".

AŠAVANTI – "Pravednici" – oni koji su mili Ahura Mazdi i biće nagrađeni za svoj pošten život.

AŠO FAROHAR – avestinsko ime za Svetog Duha, koji je tradicionalno slikan na frizovima drevnih iranskih građevina. Ašo Farohar simbolizuje Večnu Dušu ili Duh i to je jedno od osnovnih verovanja Mazdajasnija (Grafički prikaz Ašo Faroha nalazi se na 12. strani ove knjige).

ATHRAVANA – avestinsko ime za sveštenika koji nadgleda Svetu Vatru u Hramu Vatre. Njegov zadatak je da stalno održava Vatru i ne dozvoli da se ona ikada ugasi.

AVESTA – (pehlevi – *apastak* = osnovni tekst) – Najvažnija sveta knjiga zaratustrijanaca, koja predstavlja reči proroka Zaratustre. Napisana je na staro-persijskom jeziku, koji se naziva i avestinski, zato što Avesta predstavlja praktično jedini sačuvani duži tekst na osnovu koga potiče današnje znanje o tome jeziku. Sadržaj Aveste najvećim delom čine himne, molitve i liturgijske invokacije, a njeno recitovanje predstavlja najvažniju ritualnu funkciju sveštenstva.

Osnovni delovi Aveste su Jasna, Visparad, Vendidad ili Videvdat, Jašti i Khorda Avesta, što zapravo znači "Skraćena Avesta".

Jasna sadrži pet himni, poznatih pod imenom *gate* (pesme), koje se razlikuju od ostalog materijala u knjizi po tome što su napisane drukčijim, arhaičnijim jezikom. One su, znači, ili starijeg datuma, ili su pisane na dijalektu koji je pripadao drugom delu Iranske visoravni. Gate odražavaju izrazito lično obraćanje Bogu i smatra se da sadrže najbolje očuvane reči proroka Zaratustre. One ističu značaj pravednosti, kao najuzvišenijeg cilja kome treba težiti, budući da će pravednike (*Ašavantije*) na kraju vremena nagraditi vrhunsko božansko dostojanstvo – Ahura Mazda.

U drugim delovima Aveste, mada su, gledano po jeziku, mlađi po nastanku, izlažu se koncepcije i religiozna praksa, koje, po svemu sudeći, prethode Zaratustrinom učenju. Tako su, na primer, neke himne (jašti) upućene pojedinim božanstvima ili duhovima, koji su poznati iz indijskih Veda, a njihov ton nije moralizatorski, već prvenstveno obredan, ali se u Avesti one ipak prikazuju kao citati proroka Zaratustre.

Vendidad (avestički – "zakon protiv demona") sadrži moralni kodeks ponašanja i instrukcije za obavljanje obreda.

Khorda Avesta, ili "Skraćena Avesta", zapravo je zbirka odlomaka iz četiri ostala dela Aveste, a služi kao neka vrsta molitvenika, pa je najviše koriste svetovnjaci.

Tradicija nastala u Persiji srednjeg veka tvrdi da tekst nije sačuvan u potpunosti i da su dve potpune, zvanične Aveste, pisane zlatnim mastilom na pergamentu i čuvane u prestonici Ahemenida, uništili grčki vojnici, kada je Aleksandar Makedonski osvojio Persopolis, 331. godine pre n.e.

Do XVII veka Avesta je bila nepoznata u Evropi. Tek tada su, posredstvom trgovine, u Evropu počeli da stižu njeni prvi primerci. Ime *Zend-Avesta*, koje se koristilo u Evropi XIX veka je pogrešno, pošto ujedinjuje *Avestu* – "osnovni tekst", sa *Zendom* – "komentarom".

DREGVANTI – "Nepravедnici" – oni na koje Ahura Mazda ne gleda s milošću i koje očekuje kažna za njihove grehove.

FAREEDON – jedan od dobrih duhova.

FRAVAŠIJI – duhovi preminulih.

GATE – uzvišene Zaratustrine himne (videti Avesta)

GEUŠ URVAAM – Sveopšta duša u koju se stapaju sve pojedinačne duše kada se približe jedna drugoj.

MAZDAJASNA – u *Avesti* znači Bogoštovanje (od *Mazda* = Bog i *Jasna* = štovanje).

MAZDAJASNI – Bogoštovalac.

SPENTA MAINJU – Sveti Duh koji pomaže Ahura Mazdi i predvodi sile dobra u borbi protiv principa zla – Angra Mainjua (Ahrimana). Uz pomoć Spenta Mainjua, Ahura Mazda je konačni pobednik u kosmičkoj borbi (videti Angra Mainju).

VOHU MANO – "Ispravan Um" – pozitivan princip osnovnog para suprotnosti, među parovima suprotnosti koje je Ahura Mazda prilikom stvaranja ugradio u sve delove svoje tvorevine.

Vohu Mano predstavlja pozitivne i stvaralačke karakteristike, nasuprot svom parnjaku – Akem Manou – "Rdavom Umu" – koji predstavlja negativne i rušilačke sile. Dok Vohu Mano vodi stvorenja ka Tvorcu, Akem Mano to pokušava da spreči i stvorenja odvlači od Tvorca.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	5
AHURA MAZDA	15
VATRA	19
SMRT I BESMRTNOST DUŠE	24
PRIRODA I STVARANJE	28
DOBRO I ZLO	32
LJUBAV I EKSTAZA	36
OSEĆANJE I MAŠTA	38
DUH ZAHVALNOSTI	42
MOLITVE	44

ZNANJE I MUDROST	46
OPTIMISTIČKA VERA	49
VREME	52
PESME	54
ŽENA	55
DETE	57
NEDELO I GREH	59
ZDRAVLJE	63
ČASNO ZANIMANJE	65
JEDNOSTAVNOST	70
SREĆA	72
ISTINA	74
SAMOPUŠTOVANJE	76
KARAKTER	78
ČOVEKOLJUBLJE	81

SNAGA VOLJE	88
RAZMIŠLJANJE O SEBI SAMOM	91
REČNIK	95